Tehisintellekti määrus on vastu võetud: mida see ettevõtjatele ja inimestele tähendab?

2 aastat tagasi - 18.07.2024 Autor: AM

Euroopa Liit avaldas tehisintellekti määruse ning see jõustub 1. augustist 2024. Kuigi enamik sellest tulenevaid kohustusi hakkab kehtima alles kahe aasta pärast, tasub ettevõtjatel ja inimestel juba täna uute nõuetega arvestada, tõi välja advokaadibüroo Hedman vandeadvokaat Toomas Seppel.

Tehisintellekti määruse eesmärgiks on tagada tehisintellekti vastutustundlik kasutamine ja arendamine Euroopa Liidus, luues eeldused innovatsiooni vastutustundlikuks arenguks. “Seoses määruse jõustumisega ei pea ettevõtted oma tehisintellektil põhinevaid tooteid ja protsesse koheselt muutma, selleks on antud kuue kuu kuni kahe aasta pikkune üleminekuperiood, mis sõltub konkreetsest tehisaru mudelist. Samas kuna tootearendus on aeganõudev protsess, peaks ettevõtjad hilisemate vaidluste ja kulude vältimiseks juba täna viima oma protsessid ja arendatavad tooted kooskõlla tulevikus tekkivate nõuetega,” tõi advokaadibüroo Hedman vandeadvokaat Toomas Seppel välja.

Kui ettevõte arendab täna tehisintellekti baasil toodet, mis saab olema turul kahe aasta pärast, tuleb kõik määrusest tulenevad nõuded juba ennatlikult täita. “Määrus puudutab näiteks tehisintellekti treenimiseks kasutatavate allikate valikuid ning tulevikus võib tekkida vaidlusi selle üle, mida tähendab inimese jaoks tema andmete müümine tehisaru mudelite treenimiseks, nt nagu on ilmsiks tulnud sotsiaalmeedia platvormi Reddit puhul. Suurte korporatsioonide jaoks on treeningandmete kvaliteedi näol tegemist olulise küsimusega, mis tuleb kahe aasta jooksul ära lahendada,” ütles Seppel.

Suurtel korporatsioonidel tuleb arvestada, et määrusega kaasnevad kohustused ja nõuded kehtivad ka väljaspool Euroopa Liitu tegutsevatele ettevõtetele, kui nad pakuvad tehisaru süsteemidel põhinevaid tooteid ja teenuseid siinsel turul, nt USA ettevõte OpenAI, kelle GPT seeria tooted on kättesaadavad ka EL-is.

Keelatud tehisintellekti süsteemide puhul hakkab aga määrus kehtima juba kuue kuu möödudes, mis tähendab, et poole aastaga tuleb loobuda keelatud süsteemide kasutamisest Euroopa Liidus. Keelatud süsteemide seas on näiteks tundlikke andmeid kasutavad biomeetrilised kategoriseerimissüsteemid ja näotuvastuse andmebaasid. “Euroopa Liit keelab selliste süsteemide kasutamise,

mis manipuleerivad inimese alateadliku käitumisega ning kasutavad ära inimeste haavatavusi,” tõi Seppel näite.

Inimesed võivad aga kiirete muudatustena märgata, et internetis ringlev tehisaru abil loodud sisu peab olema selgelt eristatav. “Juba praegu näeme, et tavalisel inimesel on raske eristada, kas teksti, pildi või video on loonud inimene või tehisaru. Suurte tehisaru mudelite arendajad peavad edaspidi lisama tehisaru genereeritud sisule vesimärke, lisaks on ka Facebooki ja Instagrami arendajad lubanud, et hakkavad tehisaru genereeritud sisule silte külge pookima "AI genereeritud" või muu taoline,” selgitas Seppel ning lisas, et uus nõue hakkab kehtima 12 kuu möödudes alates määruse jõustumisest.

Inimesega suhtlevad tehisaru süsteemid peavad kasutajaid teavitama, et inimesega suhtleb masin, mitte teine inimene. Teavitamiskohustusega on hõlmatud erinevad juturobotid alates klienditeenindusest panganduses kuni sotsiaalmeediani välja nagu näiteks Snapchat ja ChatGPT.

Juriidilisi isikuid võib tehisintellekti määruse nõuete rikkumise eest oodata trahv kuni 7,5 miljonit eurot või 1,5% ettevõtte aastakäibest. Globaalsete ettevõtete puhul võivad trahvisummad ulatuda 35 miljoni euroni ning moodustada kuni 7% ülemaailmsest käibest. Eraisikutele uus määrus trahve ette ei näe. “See siiski ei vabasta inimest vastutusest, sest kui tehisaruga genereeritud sisu kasutatakse valeinfo levitamiseks või kellegi laimamiseks, saab sisuloojat vastutusele võtta üldistel alustel,” rõhutas Toomas Seppel.

Täpsemalt saab tehisaru määrusest lugeda advokaadibüroo Hedman kodulehelt.

- Tegijad
- Uudised
- Lahendused

- Tarkvara

Pilt

